

ΣΥΝΑΡΤΗΣΕΙΣ

1. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Κάθε καμπύλη f η οποία τέμνεται σε δύο ή περισσότερα σημεία από μία κατακόρυφη ευθεία δεν είναι συνάρτηση ».

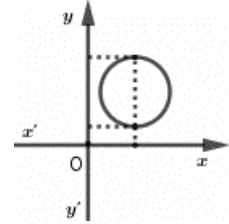
α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α με την βοήθεια παραδείγματος αν είναι αληθής αντιπαραδείγματος αν είναι ψευδής.

Απάντηση

α) Αληθής.

β) Μια διαδικασία f είναι συνάρτηση όταν κάθε στοιχείο $x \in A$ αντιστοιχίζεται σε ένα μόνο πραγματικό αριθμό y . Αν κατασκευάσουμε έναν κύκλο και φέρουμε ευθεία κάθετη στον άξονα x' που διέρχεται από το κέντρο του, διαπιστώνουμε ότι η ευθεία αυτή τέμνει τον κύκλο σε δύο σημεία, οπότε υπάρχουν δύο σημεία με την ίδια τετμημένη και διαφορετική τεταγμένη, δηλαδή σε ένα x αντιστοιχίζονται δύο y .

2. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ συνάρτηση τότε για κάθε $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ με $\alpha = \beta$ είναι $f(\alpha) = f(\beta)$ ».

α) Είναι αληθής ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Αν $f(x) = \frac{1}{x}$, $x \neq 0$ είναι $0 = 0$ όμως το $f(0)$ δεν ορίζεται.

Παρατήρηση: Αν $\alpha, \beta \in A$ τότε προφανώς ισχύει από τον ορισμό της συνάρτησης.

Askisopolis

3. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ συνάρτηση τότε για κάθε $\alpha, \beta \in A$ με $\alpha \neq \beta$ είναι $f(\alpha) \neq f(\beta)$ ».

α) Είναι αληθής ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω $f(x) = x^2$, $x \in \mathbb{R}$ τότε $-1 \neq 1$ και $f(-1) = f(1) = 1$.

Παρατήρηση: Ισχύει μόνο αν η f είναι συνάρτηση 1-1.

4. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Για κάθε ζεύγος πραγματικών συναρτήσεων $f, g : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, ισχύει ότι $f(x) \cdot g(x) = 0$ αν και μόνο αν $f(x) = 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$ ή $g(x) = 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Θεωρούμε τις συναρτήσεις: $f(x) = x + |x|$, $x \in \mathbb{R}$ και $g(x) = x - |x|$, $x \in \mathbb{R}$.

Παρατηρούμε ότι $f(x)g(x) = (x + |x|)(x - |x|) = x^2 - |x|^2 = x^2 - x^2 = 0$ χωρίς όμως κάποια από τις συναρτήσεις f, g να είναι ίση με το 0 για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

5. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Για κάθε ζεύγος πραγματικών συναρτήσεων $f, g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, ισχύει ότι $f^2(x) = g^2(x)$ αν και μόνο αν $f(x) = g(x)$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$ ή $f(x) = -g(x)$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Θεωρούμε τις συναρτήσεις: $f(x) = \begin{cases} 2, & x \leq 1 \\ -2, & x > 1 \end{cases}$ και $g(x) = 2, x \in \mathbb{R}$.

Παρατηρούμε οι f, g δεν είναι ίσες ούτε αντίθετες για κάθε $x \in \mathbb{R}$, όμως $f^2(x) = g^2(x) = 4, x \in \mathbb{R}$.

Παρατήρηση: Αντί για $f^2(x) = g^2(x)$, αν ισχύει $|f(x)| = |g(x)|$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, το αντιπαραδείγμα είναι ίδιο.

6. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Αν f, g είναι δύο συναρτήσεις για τις οποίες ορίζονται οι $f \circ g$ και $g \circ f$ τότε $f \circ g = g \circ f$ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω $f(x) = x + 1, x \in \mathbb{R}$ και $g(x) = x^2, x \in \mathbb{R}$.

Για κάθε $x \in \mathbb{R}$ είναι $(f \circ g)(x) = f(g(x)) = x^2 + 1$ και $(g \circ f)(x) = g(f(x)) = (x + 1)^2 = x^2 + 2x + 1$.

Είναι φανερό ότι $f \circ g \neq g \circ f$.

Askisopolis

7. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Αν μια συνάρτηση f με πεδίο ορισμού το A είναι γνησίως φθίνουσα στα διαστήματα $\Delta_1, \Delta_2 \subseteq A$, τότε θα είναι γνησίως φθίνουσα και στο σύνολο $\Delta = \Delta_1 \cup \Delta_2$ ».

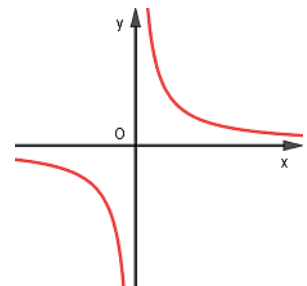
α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Η συνάρτηση $f(x) = \frac{1}{x}$ είναι γνησίως φθίνουσα σε καθένα από τα διαστήματα $(-\infty, 0)$ και $(0, +\infty)$, όμως δεν είναι γνησίως φθίνουσα στο $\mathbb{R}^*$ αφού για $x_1 < 0 < x_2$ είναι $f(x_1) < 0 < f(x_2)$.

8. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Μια άρτια συνάρτηση δεν μπορεί να είναι γνησίως μονότονη».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Αληθής

β) Γνωρίζουμε ότι μια συνάρτηση $f: A \rightarrow \mathbb{R}$ είναι άρτια αν για κάθε $x \in A$ είναι $-x \in A$ και $f(-x) = f(x)$ για κάθε $x \in A$.

Έστω $x > 0$, τότε $-x < 0$. Αν η f είναι γνησίως αύξουσα τότε $f(-x) < f(x)$ που είναι άτοπο, ενώ αν η f

είναι γνησίως φθίνουσα τότε $f(-x) > f(x)$ που είναι και πάλι άτοπο. Άρα η f δεν μπορεί να είναι γνησίως μονότονη.

9. Έστω συνάρτηση $f : A \rightarrow \mathbb{R}$. Αν για οποιαδήποτε x_1, x_2 που ανήκουν σε ένα διάστημα $\Delta \subseteq A$ ισχύει ότι:

$$f(x_1) < f(x_2) \Rightarrow x_1 < x_2$$

τότε η f είναι γνησίως αύξουσα στο Δ .

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Θεωρούμε τη συνάρτηση $f(x) = \begin{cases} 0, & x < 1 \\ 1, & x \geq 1 \end{cases}$.

Παρατηρούμε ότι για οποιαδήποτε $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$ με $f(x_1) < f(x_2)$ είναι $x_1 < x_2$.

Όμως αν θεωρήσουμε $x_1 < x_2 < 1$ είναι $f(x_1) = f(x_2) = 0$ και η f δεν είναι γνησίως αύξουσα στο $\mathbb{R}$.

10. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν μια συνάρτηση f παρουσιάζει ολικό μέγιστο ή ελάχιστο, αυτό θα ισχύει σε μοναδικό σημείο του πεδίου ορισμού της ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Η συνάρτηση $f(x) = \eta \mu x$ παρουσιάζει μέγιστο, το $y = 1$, σε καθένα από τα σημεία $2\kappa\pi + \pi/2$, $\kappa \in \mathbb{Z}$

και ελάχιστο, το $y = -1$, σε καθένα από τα σημεία $2\kappa\pi - \pi/2$, $\kappa \in \mathbb{Z}$, αφού $-1 \leq \eta \mu x \leq 1$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

11. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Υπάρχουν συναρτήσεις που δεν παρουσιάζουν ούτε ελάχιστο ούτε μέγιστο ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Αληθής

β) Οι συναρτήσεις $f(x) = x$, $g(x) = x^3$ δεν έχουν ούτε ελάχιστο ούτε μέγιστο.

Askisopolis

12. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν για μια συνάρτηση $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ ισχύει ότι $f(x) \geq m$ για κάθε $x \in A$, τότε η f έχει ελάχιστο το m ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Για τη συνάρτηση $f(x) = x^2$, $x \in \mathbb{R}$ παρατηρούμε ότι $f(x) \geq -2$ και γενικά από οποιονδήποτε αρνητικό αριθμό στη θέση του -2 , όμως το -2 δεν είναι ελάχιστο της f γιατί δεν υπάρχει σημείο της C_f με αυτή την τεταγμένη (δεν υπάρχει $x_0 \in \mathbb{R}$ ώστε $f(x_0) = m$)

13. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν μια συνάρτηση $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ είναι 1-1, τότε είναι και γνησίως μονότονη. »

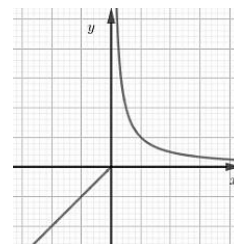
α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Η συνάρτηση $f(x) = \begin{cases} x, & x \leq 0 \\ \frac{1}{x}, & x > 0 \end{cases}$ είναι 1-1 και δεν είναι γνησίως μονότονη.

14. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν μια συνάρτηση $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ είναι αντιστρέψιμη, τότε οι συναρτήσεις $f^{-1} \circ f$ και $f \circ f^{-1}$ είναι ίσες. »

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Είναι $(f^{-1} \circ f)(x) = f^{-1}(f(x)) = x$ για κάθε $x \in A$ και $(f \circ f^{-1})(x) = f(f^{-1}(x)) = x$ για κάθε $x \in f(A)$.

Επειδή τα πεδία ορισμού των συναρτήσεων $f^{-1} \circ f$ και $f \circ f^{-1}$ δεν είναι πάντα ίσα, είναι $f^{-1} \circ f \neq f \circ f^{-1}$.

Για παράδειγμα, έστω η εκθετική συνάρτηση $f(x) = a^x$. Όπως είναι γνωστό η συνάρτηση αυτή είναι

1-1 με πεδίο ορισμού το $\mathbb{R}$ και σύνολο τιμών το $(0, +\infty)$. Επομένως ορίζεται η αντίστροφη

συνάρτηση f^{-1} της f . Η συνάρτηση αυτή, σύμφωνα με όσα είπαμε προηγουμένως,

– έχει πεδίο ορισμού το $(0, +\infty)$

– έχει σύνολο τιμών το $\mathbb{R}$ και

– αντιστοιχίζει κάθε $y \in (0, +\infty)$ στο μοναδικό $x \in \mathbb{R}$ για το οποίο ισχύει $a^x = y$. Επειδή όμως

$$a^x = y \Leftrightarrow x = \log_a y$$

θα είναι $f^{-1}(y) = \log_a y$. Επομένως, η αντίστροφη της εκθετικής συνάρτησης $f(x) = a^x$, $0 < a \neq 1$, είναι

η λογαριθμική συνάρτηση $g(x) = \log_a x$. Συνεπώς $\log_a a^x = x$, $x \in \mathbb{R}$ και $a^{\log_a x} = x$, $x \in (0, +\infty)$

Askisopolis

15. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν δύο συναρτήσεις $f, g : A \rightarrow \mathbb{R}$ είναι 1-1, τότε και η συνάρτηση $f + g$ είναι 1-1. »

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω οι συναρτήσεις $f(x) = x$ και $g(x) = 1 - x$, $x \in \mathbb{R}$.

Οι f, g είναι 1-1, όμως το άθροισμά τους είναι $(f + g)(x) = x + 1 - x = 1$ που δεν είναι 1-1 συνάρτηση.

16. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν μια συνάρτηση είναι γνήσια αύξουσα σε ένα διάστημα Δ , τότε και η αντίστροφή της είναι γνήσια αύξουσα στο διάστημα $f(\Delta)$ »

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Αληθής

β) Πρέπει να αποδείξουμε ότι για κάθε $y_1, y_2 \in f(\Delta)$ με $y_1 < y_2$ είναι $f^{-1}(y_1) < f^{-1}(y_2)$.

Έστω ότι $f^{-1}(y_1) \geq f^{-1}(y_2)$, τότε επειδή η f είναι γνησίως αύξουσα έχουμε:

$f(f^{-1}(y_1)) \geq f(f^{-1}(y_2)) \Leftrightarrow y_1 \geq y_2$ που είναι άτοπο. Άρα $f^{-1}(y_1) < f^{-1}(y_2)$ και $f^{-1} \nearrow f(\Delta)$.

17. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν δύο συναρτήσεις $f, g : A \rightarrow \mathbb{R}$ είναι 1-1 και ορίζεται στο $B \subseteq A$ η $f \circ g$, τότε είναι και αυτή 1-1».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Αληθής

β) Για κάθε $x_1, x_2 \in B$ με $(f \circ g)(x_1) = (f \circ g)(x_2)$, είναι:

$f(g(x_1)) = f(g(x_2)) \Leftrightarrow g(x_1) = g(x_2) \Leftrightarrow x_1 = x_2$, άρα η $f \circ g$ είναι 1-1.

18. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Για κάθε συνάρτηση f που είναι 1-1 ισχύει ότι $f(x) \neq f^{-1}(x)$ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Η συνάρτηση $f(x) = x$, $x \in \mathbb{R}$ είναι 1-1 και έχει αντίστροφη την $f^{-1}(x) = x$, $x \in \mathbb{R}$, δηλαδή $f^{-1}(x) = f(x)$.

Askisopolis

19. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Τα κοινά σημεία δύο αντίστροφων συναρτήσεων βρίσκονται πάντα πάνω στην ευθεία $y = x$ ».

α) Είναι αληθής ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Η συνάρτηση $f(x) = -x$, $x \in \mathbb{R}$ είναι 1-1 και έχει αντίστροφη την $f^{-1}(x) = -x$, $x \in \mathbb{R}$, δηλαδή $f^{-1}(x) = f(x)$ και το μοναδικό κοινό σημείο με την $y = x$ είναι το μηδέν.

20. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Υπάρχει περιοδική συνάρτηση που είναι αντιστρέψιμη».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Γνωρίζουμε ότι μια συνάρτηση f με πεδίο ορισμού A είναι περιοδική με περίοδο T , όταν

$x - T, x + T \in A$ και $f(x - T) = f(x + T) = f(x)$. Επομένως υπάρχουν $x_1, x_2 \in A$ με $x_1 \neq x_2$ τέτοια ώστε

$f(x_1) = f(x_2)$, οπότε οι περιοδικές συναρτήσεις δεν είναι 1-1 και δεν αντιστρέφονται.

Όριο – Συνέχεια Συνάρτησης

21. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Για κάθε συνάρτηση f με πεδίο ορισμού το σύνολο A , το $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$ υπάρχει μόνον αν $x_0 \in A$ ».

- α) Είναι αληθής ή ψευδής η πρόταση;
 β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω η συνάρτηση $f(x) = x, x \neq 1$. Τότε $\lim_{x \rightarrow 1} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1} x = 1$ άρα υπάρχει το $\lim_{x \rightarrow 1} f(x)$.

22. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Το όριο $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$ είναι ανεξάρτητο των άκρων α, β των διαστημάτων (α, x_0) και (x_0, β) στα οποία θεωρούμε ότι είναι ορισμένη η f ».

- α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;
 β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

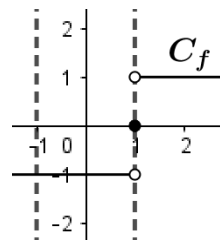
α) Αληθής.

β) Θεωρούμε τη συνάρτηση $f(x) = \frac{|x-1|}{x-1}$. Για να βρούμε το

όριο της στο $x_0 = 0$ περιοριζόμαστε στο υποσύνολο $(-1, 0) \cup (0, 1)$ του πεδίου ορισμού της

στο οποίο αυτή παίρνει τη μορφή $f(x) = -\frac{x-1}{x-1} = -1$. Το

όριο της είναι ίσο με -1 και δεν εξαρτάται από τα άκρα $-1, 1$.

Askisopolis

23. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Έστω f, g δύο συναρτήσεις ορισμένες στο $(\alpha, x_0) \cup (x_0, \beta)$. Αν $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = \lim_{x \rightarrow x_0} g(x)$ τότε

$f(x) = g(x)$ για κάθε $x \in (\alpha, x_0) \cup (x_0, \beta)$ ».

- α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;
 β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω $f(x) = x, g(x) = \eta\mu x, x \in (-1, 0) \cup (0, 1)$.

Είναι $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = 0 = \lim_{x \rightarrow 0} g(x)$ όμως οι συναρτήσεις f και g δεν είναι ίσες στο $(-1, 0) \cup (0, 1)$.

24. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν για κάθε x κοντά στο x_0 είναι $f(x) > 0$ και υπάρχει το $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$ τότε και $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) > 0$ ».

- α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;
 β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Θεωρούμε τη συνάρτηση $f(x) = |x|, x \neq 0$. Είναι $f(x) > 0$ για κάθε $x \neq 0$, όμως $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = 0$.

25. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν οι συναρτήσεις f, g έχουν όριο στο x_0 και ισχύει $f(x) < g(x)$ σε μια περιοχή του x_0 τότε και $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) < \lim_{x \rightarrow x_0} g(x)$ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Θεωρούμε τις συναρτήσεις $f(x) = -x^2, x \neq 0$ και $g(x) = x^2, x \neq 0$.

Είναι $f(x) < g(x)$ για κάθε $x \neq 0$, όμως $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = 0 = \lim_{x \rightarrow 0} g(x)$.

26. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν οι συναρτήσεις f, g έχουν όριο στο x_0 και ισχύει $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = +\infty$ και $g(x) < 0$ σε μια περιοχή του x_0 τότε $\lim_{x \rightarrow x_0} (f(x)g(x)) = -\infty$ ».

α) Είναι αληθής ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Θεωρούμε τις συναρτήσεις $f(x) = \frac{1}{x^2}, x \neq 0$ και $g(x) = -x^2, x \neq 0$.

Είναι $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = +\infty$ και $g(x) < 0$ για κάθε $x \neq 0$, όμως $\lim_{x \rightarrow 0} (f(x)g(x)) = \lim_{x \rightarrow 0} \left(-\frac{1}{x^2} x^2\right) = -1$.

Askisopolis

27. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν υπάρχουν τα $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x), \lim_{x \rightarrow x_0} g(x)$ τότε υπάρχει και το $\lim_{x \rightarrow x_0} (f(x) + g(x))$ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω οι συναρτήσεις $f(x) = \begin{cases} \frac{1}{x}, x > 0 \\ -\frac{1}{x}, x < 0 \end{cases}$ και $g(x) = \begin{cases} -\frac{1}{x}, x > 0 \\ \frac{2}{x}, x < 0 \end{cases}$. Είναι $A_f = \mathbb{R}^* = A_g$ και $A_{f+g} = \mathbb{R}^*$.

Είναι $\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = +\infty = \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x)$, $\lim_{x \rightarrow 0^-} g(x) = -\infty = \lim_{x \rightarrow 0^+} g(x)$, οπότε $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = +\infty, \lim_{x \rightarrow 0} g(x) = -\infty$.

Έχουμε $(f+g)(x) = \begin{cases} 0, x > 0 \\ \frac{1}{x}, x < 0 \end{cases}$, οπότε $\lim_{x \rightarrow 0^-} (f+g)(x) = 0 \neq \lim_{x \rightarrow 0^+} (f+g)(x) = -\infty$ άρα δεν υπάρχει το

$\lim_{x \rightarrow 0} (f(x) + g(x))$.

28. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν υπάρχει το $\lim_{x \rightarrow x_0} (f(x) + g(x))$ τότε υπάρχουν και τα $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$, $\lim_{x \rightarrow x_0} g(x)$ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Θεωρούμε τις συναρτήσεις $f(x) = \begin{cases} 2, & x \leq 0 \\ x, & x > 0 \end{cases}$, $g(x) = \begin{cases} x, & x \leq 0 \\ 2, & x > 0 \end{cases}$. Παρατηρούμε ότι

$\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = 2$, $\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = 0$, δηλαδή δεν υπάρχει το $\lim_{x \rightarrow 0} f(x)$ και $\lim_{x \rightarrow 0^-} g(x) = 0$, $\lim_{x \rightarrow 0^+} g(x) = 2$, δηλαδή

δεν υπάρχει ούτε το $\lim_{x \rightarrow 0} g(x)$. Όμως $f(x) + g(x) = x + 2$, $x \in \mathbb{R}$ και $\lim_{x \rightarrow 0} (f(x) + g(x)) = \lim_{x \rightarrow 0} (x + 2) = 2$.

29. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν υπάρχει το $\lim_{x \rightarrow x_0} (f(x)g(x))$ τότε υπάρχουν και τα $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$, $\lim_{x \rightarrow x_0} g(x)$ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω $f(x) = \begin{cases} 0, & x > 0 \\ 5, & x \leq 0 \end{cases}$ και $g(x) = \begin{cases} 7, & x > 0 \\ 0, & x \leq 0 \end{cases}$. Παρατηρούμε ότι $\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = 0$, $\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = 5$, δηλαδή δεν

υπάρχει το $\lim_{x \rightarrow 0} f(x)$, $\lim_{x \rightarrow 0^+} g(x) = 0$, $\lim_{x \rightarrow 0^-} g(x) = 7$ δηλαδή δεν υπάρχει ούτε το $\lim_{x \rightarrow 0} g(x)$, όμως

$f(x)g(x) = 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$ και $\lim_{x \rightarrow x_0} (f(x)g(x)) = 0$

Askisopolis

30. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν υπάρχουν τα $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$, $\lim_{x \rightarrow x_0} g(x)$ τότε υπάρχει και το $\lim_{x \rightarrow x_0} (f(x)g(x))$ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω οι συναρτήσεις $f(x) = \begin{cases} \frac{1}{x}, & x > 0 \\ -\frac{1}{x}, & x < 0 \end{cases}$ και $g(x) = \begin{cases} x, & x > 0 \\ 2x, & x < 0 \end{cases}$. Είναι

$A_f = \mathbb{R}^* = A_g$ και $A_{f+g} = \mathbb{R}^*$.

Είναι $\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = +\infty = \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x)$, $\lim_{x \rightarrow 0^-} g(x) = 0 = \lim_{x \rightarrow 0^-} g(x)$, οπότε $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = +\infty$, $\lim_{x \rightarrow 0} g(x) = 0$.

Έχουμε $(f \cdot g)(x) = \begin{cases} 1, & x > 0 \\ -2, & x < 0 \end{cases}$, οπότε $\lim_{x \rightarrow 0^+} (f \cdot g)(x) = 1 \neq \lim_{x \rightarrow 0^-} (f \cdot g)(x) = -2$ άρα δεν υπάρχει το

$\lim_{x \rightarrow x_0} (f(x) \cdot g(x))$.

31. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν υπάρχει το $\lim_{x \rightarrow x_0} \left(\frac{f(x)}{g(x)} \right)$ τότε υπάρχουν και τα $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$, $\lim_{x \rightarrow x_0} g(x)$ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω οι συναρτήσεις $f(x) = \begin{cases} -1, & x < x_0 \\ 1, & x \geq x_0 \end{cases}$ και $g(x) = \begin{cases} 1, & x < x_0 \\ -1, & x \geq x_0 \end{cases}$. Παρατηρούμε ότι τα όρια $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$

και $\lim_{x \rightarrow x_0} g(x)$ δεν υπάρχουν στο $x_0 \in \mathbb{R}$, όμως $\left(\frac{f}{g} \right)(x) = \frac{f(x)}{g(x)} = \begin{cases} -1, & x < x_0 \\ -1, & x \geq x_0 \end{cases}$, δηλαδή $\left(\frac{f}{g} \right)(x) = -1$

για κάθε $x \in \mathbb{R}$, οπότε $\lim_{x \rightarrow x_0} \left(\frac{f}{g} \right)(x) = -1, x_0 \in \mathbb{R}$.

32. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Υπάρχει συνάρτηση f για την οποία ισχύει η ισοδυναμία $\lim_{x \rightarrow x_0} |f(x)| = 1 \Leftrightarrow \lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = \pm 1$ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Θεωρούμε τη συνάρτηση $f(x) = \begin{cases} 1, & x < x_0 \\ -1, & x \geq x_0 \end{cases}$. Παρατηρούμε ότι δεν υπάρχει το $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$ όμως

$|f(x)| = 1, x \in \mathbb{R}$ και $\lim_{x \rightarrow x_0} |f(x)| = 1$.

Askisopolis

33. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν $\lim_{x \rightarrow x_0} |f(x)| = 0$ τότε και $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = 0$ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Αληθής

β) Από τις ιδιότητες απολύτων ισχύει ότι $-|f(x)| \leq f(x) \leq |f(x)|$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

Επειδή $\lim_{x \rightarrow x_0} |f(x)| = 0$, $\lim_{x \rightarrow x_0} (-|f(x)|) = 0$, από το κριτήριο παρεμβολής είναι και $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = 0$.

34. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν $g(x) \leq f(x) \leq h(x)$ για κάθε $x \in (\alpha, x_0) \cup (x_0, \beta)$, $\lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = \kappa \in \mathbb{R}$, $\lim_{x \rightarrow x_0} h(x) = \lambda \neq \kappa$ τότε

το $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$ δεν υπάρχει ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω $g(x) = x$, $f(x) = x + 1$ και $h(x) = x + 2$.

Για κάθε $x \in (-2, 1) \cup (1, 2)$ είναι $g(x) \leq f(x) \leq h(x)$.

Είναι $\lim_{x \rightarrow 1} g(x) = 1$, $\lim_{x \rightarrow 1} h(x) = 3$ και $\lim_{x \rightarrow 1} f(x) = 2$, δηλαδή το όριο της f στο $x = 1$ υπάρχει παρά το ότι δεν ισχύει το κριτήριο παρεμβολής.

35. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν $\lim_{x \rightarrow x_0} f(g(x)) = \ell \in \mathbb{R}$, $\lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = u_0 \in \mathbb{R}$ και $g(x) \neq u_0$ κοντά στο x_0 τότε και $\lim_{u \rightarrow u_0} f(u) = \ell$ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Θεωρούμε τις συναρτήσεις $f(x) = \begin{cases} x+1, & x \geq 0 \\ x-1, & x < 0 \end{cases}$ και $g(x) = x^2, x \in \mathbb{R}$.

Είναι $\lim_{x \rightarrow 0} g(x) = 0$ και $g(x) \neq 0$ κοντά στο 0.

Επειδή $x^2 \geq 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, είναι $f(g(x)) = x^2 + 1, x \in \mathbb{R}$ με $\lim_{x \rightarrow 0} f(g(x)) = \lim_{x \rightarrow 0} (x^2 + 1) = 1$, όμως το $\lim_{x \rightarrow 0} f(x)$ δεν υπάρχει αφού $\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = -1$ και $\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = 1$.

36. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν $\lim_{x \rightarrow x_0} f^2(x) = 0$ τότε και $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = 0$ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Αληθής

β) Για κάθε $x \in \mathbb{R}$ είναι $-|f(x)| \leq f(x) \leq |f(x)| \Leftrightarrow -\sqrt{f^2(x)} \leq f(x) \leq \sqrt{f^2(x)}$.

Είναι $\lim_{x \rightarrow x_0} \sqrt{f^2(x)} = \sqrt{0} = 0$, $\lim_{x \rightarrow x_0} (-\sqrt{f^2(x)}) = 0$, από το κριτήριο παρεμβολής είναι και $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = 0$.

Askisopolis

37. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Υπάρχει το όριο στο μηδέν της συνάρτησης $f(x) = \frac{1}{x^{2v+1}}, v \in \mathbb{N}$ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Είναι $\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{x^{2v+1}} = +\infty$, ενώ $\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{1}{x^{2v+1}} = -\infty$, οπότε δεν υπάρχει το $\lim_{x \rightarrow 0} f(x)$.

38. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Για κάθε συνάρτηση f με $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = 0$, ισχύει ότι $\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{1}{f(x)} = +\infty$ ή $\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{1}{f(x)} = -\infty$ »

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω $f(x) = \frac{1}{x}$, $x \neq 0$. Είναι $\lim_{x \rightarrow 0} x = 0$, όμως $\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = -\infty$, $\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = +\infty$, δηλαδή δεν υπάρχει το $\lim_{x \rightarrow 0} f(x)$.

39. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Για κάθε ζεύγος πραγματικών συναρτήσεων $f, g : (0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$, αν ισχύει

$$\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = +\infty \text{ και } \lim_{x \rightarrow 0} g(x) = -\infty, \text{ τότε } \lim_{x \rightarrow 0} [f(x) + g(x)] = 0 \text{.} \text{»}$$

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω $f(x) = \frac{1}{x^2}$ και $g(x) = -\frac{1}{x^4}$. Είναι $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = +\infty$, $\lim_{x \rightarrow 0} g(x) = -\infty$ όμως

$$\lim_{x \rightarrow 0} [f(x) + g(x)] = \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{x^2} - \frac{1}{x^4} \right) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2 - 1}{x^4} = -\infty$$

40. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Κάθε πολυωνυμική συνάρτηση είναι συνεχής».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Αληθής

β) Γνωρίζουμε ότι για κάθε πολυώνυμο $P(x)$, ισχύει ότι $\lim_{x \rightarrow x_0} P(x) = P(x_0)$, $x_0 \in \mathbb{R}$

Askisopolis

41. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Κάθε ρητή συνάρτηση $f(x) = \frac{P(x)}{Q(x)}$, όπου $P(x), Q(x)$ πολυώνυμα, είναι συνεχής».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Αληθής

β) Γνωρίζουμε ότι για κάθε $x_0 \in \mathbb{R}$ με $Q(x_0) \neq 0$ είναι $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{P(x)}{Q(x)} = \frac{P(x_0)}{Q(x_0)} = f(x_0)$.

42. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Αν δύο συναρτήσεις f, g είναι συνεχείς στο x_0 του πεδίου ορισμού τους, τότε και η $f \circ g$ είναι επίσης συνεχής στο x_0 ».

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω $f(x) = \sqrt{x}$, $x \geq 0$ και $g(x) = \frac{1}{x-1}$, $x \neq 1$.

$$\text{Είναι } D_{f \circ g} = \{x \in D_g / g(x) \in D_f\} = \left\{x \neq 1 / \frac{1}{x-1} \geq 0\right\} = \{x \neq 1 / x-1 > 0\} = \{x \neq 1 / x > 1\} = (1, +\infty).$$

Οι συναρτήσεις f, g είναι συνεχείς στο $x_0 = 0$ όμως η $f \circ g$ δεν ορίζεται στο σημείο αυτό.

43. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Αν μια συνάρτηση f είναι συνεχής στο $[\alpha, \beta]$, τότε είναι συνεχής στα $x = \alpha$ και $x = \beta$ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

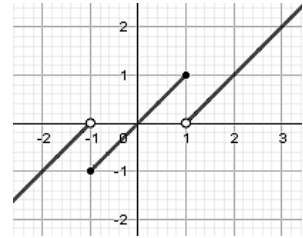
β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω η συνάρτηση $f(x) = \begin{cases} x+1, & x < -1 \\ x, & -1 \leq x \leq 1 \\ x-1, & x > 1 \end{cases}$.

Η f είναι συνεχής στο $[-1, 1]$, όμως δεν είναι συνεχής στα $x = -1$ και $x = 1$.

44. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Για κάθε συνάρτηση $f : A \rightarrow \mathbb{R}$, όταν υπάρχει το όριο της f καθώς το x τείνει στο $x_0 \in A$, τότε αυτό το όριο ισούται με την τιμή της f στο x_0 ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Η πρόταση ισχύει μόνο αν η f είναι συνεχής στο x_0 .

Για παράδειγμα αν $f(x) = \begin{cases} x, & x \neq 0 \\ 1, & x = 0 \end{cases}$ τότε $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = 0 \neq f(0) = 1$.

Askisopolis

45. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Αν μια συνάρτηση f δεν είναι συνεχής σε ένα σημείο του πεδίου ορισμού της, τότε και η $|f|$ δεν είναι συνεχής στο σημείο αυτό».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Θεωρούμε τη συνάρτηση $f(x) = \begin{cases} 1, & x \leq x_0 \\ -1, & x > x_0 \end{cases}$, $x_0 \in \mathbb{R}$. Παρατηρούμε ότι δεν υπάρχει το $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$,

οπότε η f δεν είναι συνεχής στο σημείο αυτό, όμως $|f(x)| = 1, x \in \mathbb{R}$ και $\lim_{x \rightarrow x_0} |f(x)| = 1 = f(x_0)$.

46. Έστω f, g δύο συναρτήσεις και x_0 κοινό σημείο του πεδίου ορισμού τους.

Αν η g είναι συνεχής στο x_0 και η $f - g$ είναι συνεχής στο x_0 τότε και η f είναι συνεχής στο x_0 .

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Αληθής

β) 1^{ος} τρόπος

Επειδή οι συναρτήσεις $f - g$, g είναι συνεχείς στο x_0 και το άθροισμά τους $f - g + g = f$ είναι συνεχής στο x_0 .

2^{ος} τρόπος

Επειδή η g είναι συνεχής στο x_0 ισχύει ότι $\lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = g(x_0)$

Επειδή η $f - g$ είναι συνεχής στο x_0 ισχύει ότι $\lim_{x \rightarrow x_0} (f - g)(x) = (f - g)(x_0) = f(x_0) - g(x_0)$

Θέτουμε $(f - g)(x) = h(x) \Leftrightarrow f(x) - g(x) = h(x) \Leftrightarrow f(x) = h(x) + g(x)$

$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = \lim_{x \rightarrow x_0} (h(x) + g(x)) = f(x_0) - \cancel{g(x_0)} + \cancel{g(x_0)} = f(x_0)$, άρα η f είναι συνεχής στο x_0 .

47. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν f συνεχής στο $[\alpha, \beta]$ και υπάρχει $x_0 \in (\alpha, \beta)$ τέτοιο, ώστε $f(x_0) = 0$ τότε $f(\alpha)f(\beta) < 0$ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

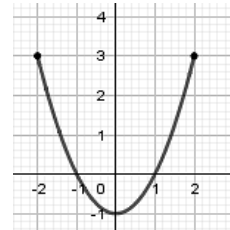
α) Ψευδής

β) Έστω $f(x) = x^2 - 1, x \in [-2, 2]$. Η f είναι συνεχής στο $[-2, 2]$,

η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει δύο ρίζες τις $-1, 1$ στο $(-2, 2)$ όμως

$f(-2) = 3, f(2) = 3$ και $f(-2)f(2) > 0$

Askisopolis

48. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν υπάρχει $x_0 \in (\alpha, \beta)$ τέτοιο, ώστε $f(x_0) = 0$ και $f(\alpha)f(\beta) < 0$ τότε η f είναι συνεχής στο $[\alpha, \beta]$ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

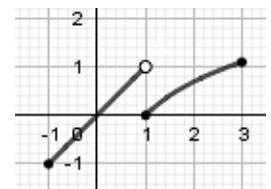
β) Έστω $f(x) = \begin{cases} x, & -1 \leq x < 1 \\ \ln x, & 1 \leq x \leq 3 \end{cases}$. Για $x \in [-1, 1)$ είναι $f(x) = 0 \Leftrightarrow x = 0$,

ενώ για $x \in [1, 3]$ είναι $f(x) = 0 \Leftrightarrow \ln x = 0 \Leftrightarrow x = 1$, δηλαδή η $f(x) = 0$

έχει δύο ρίζες και $f(-1) = -1, f(3) = \ln 3$ δηλαδή $f(-1)f(3) < 0$,

όμως η f δεν είναι συνεχής στο $[-1, 3]$ αφού δεν είναι συνεχής στο $x_0 = 1$.

$\lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) = 1, \lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = 0$

49. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

μια συνάρτηση f ορίζεται σε ένα διάστημα $[\alpha, \beta]$ και $f(\alpha) \neq f(\beta)$ τότε παίρνει

υποχρεωτικά όλες τις ενδιάμεσες τιμές μεταξύ των $f(\alpha)$ και $f(\beta)$ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

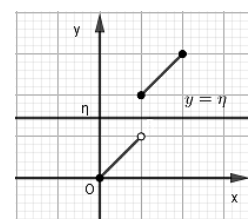
β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω $f(x) = \begin{cases} x, & 0 \leq x < 1 \\ x + 1, & 1 \leq x < 2 \end{cases}$.

Όπως φαίνεται και στο διπλανό σχήμα, επειδή η f δεν είναι συνεχής, δεν παίρνει υποχρεωτικά όλες τις ενδιάμεσες τιμές.

50. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν για μια συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ ισχύει ότι $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = -\infty$ και $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = +\infty$, τότε η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει τουλάχιστον μια ρίζα».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

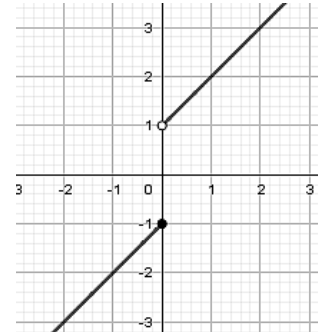
α) Ψευδής

β) Έστω η συνάρτηση $f(x) = \begin{cases} x-1, & x \leq 0 \\ x+1, & x > 0 \end{cases}$.

Είναι $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow -\infty} (x-1) = -\infty$, $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} (x+1) = +\infty$

όμως για κάθε $x \leq 0$ είναι $f(x) = x-1 \leq -1$ και για κάθε

$x > 0$ είναι $f(x) = x+1 > 1$.

51. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν μια συνάρτηση f είναι συνεχής σε ένα σύνολο A και δεν μηδενίζεται σ' αυτό, τότε διατηρεί πρόσημο στο A ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω η συνάρτηση $f(x) = \frac{1}{x}$. Η f είναι συνεχής στο $A = \mathbb{R}^*$ και δεν μηδενίζεται σ' αυτό, όμως

$f(x) < 0$ για κάθε $x < 0$ και $f(x) > 0$ για κάθε $x > 0$, δηλαδή η f δεν διατηρεί πρόσημο στο $\mathbb{R}^*$.

Askisopolis

52. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν μια συνάρτηση f είναι ορισμένη σε ένα διάστημα Δ και δεν μηδενίζεται σ' αυτό, τότε διατηρεί πρόσημο στο Δ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

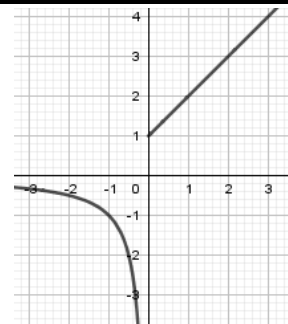
Απάντηση

α) Ψευδής

β) Η f δεν είναι υποχρεωτικό να διατηρεί πρόσημο στο Δ γιατί δεν είναι συνεχής σ' αυτό.

Για παράδειγμα η συνάρτηση $f(x) = \begin{cases} \frac{1}{x}, & x < 0 \\ x+1, & x \geq 0 \end{cases}$. Είναι $f(x) \neq 0$ για κάθε

$x \in \mathbb{R}$, όμως δεν διατηρεί το πρόσημό της.

53. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Υπάρχει συνεχής συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με σύνολο τιμών το $\mathbb{R}^*$ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Αν η f ήταν σταθερή τότε το σύνολο τιμών της θα αποτελούνταν από ένα μόνο στοιχείο.

Αν η f δεν είναι σταθερή τότε επειδή είναι συνεχής, η εικόνα του $\mathbb{R}$ θα είναι διάστημα και όχι ένωση διαστημάτων ($\mathbb{R}^* = (-\infty, 0) \cup (0, +\infty)$).

54. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Η εικόνα $f(\Delta)$ ενός διαστήματος Δ μέσω μιας συνεχούς συνάρτησης είναι διάστημα».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Αν θεωρήσουμε οποιαδήποτε σταθερή συνάρτηση, η οποία είναι συνεχής συνάρτηση, έχει σύνολο τιμών μονοσύνολο και όχι διάστημα.

Askisopolis

55. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Αν μια συνάρτηση είναι συνεχής στο (α, β) , τότε και το σύνολο τιμών της θα είναι ανοικτό διάστημα».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Αν θεωρήσουμε τη συνάρτηση $f(x) = \eta\mu x$, $x \in (0, 2\pi)$, τότε επειδή $-1 \leq \eta\mu x \leq 1$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$ με $\eta\mu \frac{3\pi}{2} = -1$, $\eta\mu \frac{\pi}{2} = 1$, το σύνολο τιμών της f είναι το $[-1, 1]$ και δεν είναι ανοικτό διάστημα.

56. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Αν μια συνάρτηση είναι συνεχής σ' ένα διάστημα Δ , τότε έχει ελάχιστο και μέγιστο στο διάστημα αυτό».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Η πρόταση ισχύει μόνο όταν το Δ είναι κλειστό διάστημα.

Για παράδειγμα η συνάρτηση $f(x) = \ln x$, $x > 0$, είναι συνεχής στο $(0, +\infty)$ και δεν έχει ούτε ελάχιστο ούτε μέγιστο.

57. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν μία μη σταθερή συνεχής συνάρτηση f έχει πεδίο ορισμού το $[a, \beta]$ τότε έχει σύνολο τιμών κλειστό διάστημα ».

α) Είναι αληθής ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Αληθής

β) Από Θεώρημα Μέγιστης και Ελάχιστης Τιμής (ΘΜΕΤ) παίρνει μία μέγιστη τιμή M και μία ελάχιστη τιμή m στο πεδίο ορισμού της και από Θεώρημα Ενδιαμέσων Τιμών (ΘΕΤ) έχει σύνολο τιμών το κλειστό διάστημα $[m, M]$.

Διαφορικός Λογισμός

58. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Όταν ένα κινητό κινείται προς τα δεξιά (Αντίστοιχα προς τα αριστερά) τότε κοντά στο t_0 ισχύει κατά ανάγκη ότι $u(t_0) \geq 0$ (Αντίστοιχα $u(t_0) \leq 0$)».

- α) Είναι αληθής ή ψευδής η πρόταση;
- β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Αληθής.

β) Έστω $s(t)$ η συνάρτηση θέσης ενός κινητού. Όταν το κινητό κινείται προς τα δεξιά (Αντίστοιχα προς τα

αριστερά) τότε κοντά στο t_0 ισχύει $\frac{s(t) - s(t_0)}{t - t_0} > 0$ (Αντίστοιχα $\frac{s(t) - s(t_0)}{t - t_0} < 0$) οπότε

$\lim_{t \rightarrow t_0} \frac{s(t) - s(t_0)}{t - t_0} \geq 0$ (Αντίστοιχα $\lim_{t \rightarrow t_0} \frac{s(t) - s(t_0)}{t - t_0} \leq 0$) άρα $u(t_0) \geq 0$ (Αντίστοιχα $u(t_0) \leq 0$) αφού

$$u(t_0) = s'(t_0) = \lim_{t \rightarrow t_0} \frac{s(t) - s(t_0)}{t - t_0}.$$

59. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Αν η μια συνάρτηση f είναι συνεχής σε ένα σημείο x_0 του πεδίου ορισμού της, τότε είναι και παραγωγίσιμη στο σημείο αυτό».

- α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;
- β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

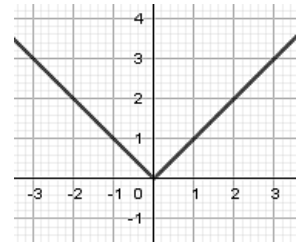
Απάντηση

α) Ψευδής.

β) Έστω η συνάρτηση $f(x) = |x|$.

Η f είναι συνεχής στο $x_0 = 0$, αλλά δεν είναι παραγωγίσιμη σ' αυτό,

$$\text{αφού } \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{f(x) - f(0)}{x - 0} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{x}{x} = 1, \text{ ενώ } \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{f(x) - f(0)}{x - 0} = \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{-x}{x} = -1.$$

Askisopolis

60. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Αν μια συνάρτηση f δεν είναι συνεχής σε ένα σημείο x_0 του πεδίου ορισμού της, τότε δεν είναι και παραγωγίσιμη στο σημείο αυτό».

- α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;
- β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Αληθής.

β) Αν η f ήταν παραγωγίσιμη στο x_0 τότε βάση του θεωρήματος θα ήταν και συνεχής στο σημείο αυτό που δεν ισχύει.

61. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Κάθε ευθεία που τέμνει την γραφική παράσταση μία συνάρτησης f σε μοναδικό σημείο είναι εφαπτομένη της».

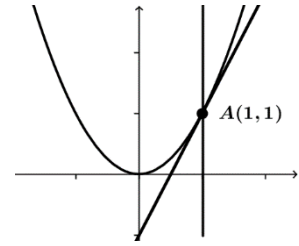
- α) Είναι αληθής ή ψευδής η πρόταση;
- β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής.

β) Αν $f(x) = x^2, x \in \mathbb{R}$ όπως φαίνεται στο διπλανό σχήμα μοναδική εφαπτομένη στο $A(1,1)$ είναι η ε ενώ η $\zeta: x = 1$ δεν είναι εφαπτομένη της f .

62. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν η συνάρτηση $g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ είναι παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$, τότε και η συνάρτηση $f(x) = \sqrt{g(x)}$ είναι παραγωγίσιμη στα σημεία για τα οποία ισχύει $g(x) \geq 0$ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Αν θεωρήσουμε τις συναρτήσεις $g(x) = x$ και $f(x) = \sqrt{g(x)} = \sqrt{x}, x \geq 0$, τότε έχουμε:

Η f είναι παραγωγίσιμη στο $(0, +\infty)$ με τύπο $f'(x) = \frac{1}{2\sqrt{x}}$ όμως δεν είναι

παραγωγίσιμη στο 0 αφού $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{f(x) - f(0)}{x - 0} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\sqrt{x}}{x} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\sqrt{x}}{\sqrt{x}^2} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{\sqrt{x}} = +\infty$

Askisopolis

63. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν δύο συναρτήσεις $f, g: A \rightarrow \mathbb{R}$ δεν είναι παραγωγίσιμες στο $x_0 \in A$, τότε και η $f + g$ δεν είναι παραγωγίσιμη στο x_0 ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω $f(x) = -|x|, x \in \mathbb{R}$ και $g(x) = |x|$. Οι f, g δεν είναι παραγωγίσιμες στο $x_0 = 0$ αφού

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{f(x) - f(0)}{x} = \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{x}{x} = 1, \quad \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{f(x) - f(0)}{x} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{-x}{x} = -1 \quad \text{και}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{g(x) - g(0)}{x} = \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{-x}{x} = -1, \quad \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{g(x) - g(0)}{x} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{x}{x} = 1.$$

Είναι $(f + g)(x) = -|x| + |x| = 0$ και $(f + g)'(x) = 0$.

64. Αν η συνάρτηση g είναι παραγωγίσιμη στο x_0 και η f δεν είναι παραγωγίσιμη στο $g(x_0)$ ενώ είναι συνεχής στο σημείο αυτό, τότε η συνάρτηση $f \circ g$ δεν είναι παραγωγίσιμη στο x_0 .

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω $f(x) = |x|$ και $g(x) = x^2, x \in \mathbb{R}$.

Η g είναι παραγωγίσιμη στο $x_0 = 0$ και η f δεν είναι παραγωγίσιμη στο $g(0) = 0$, Όμως

$f(g(x)) = |x^2| = x^2$ και είναι παραγωγίσιμη στο $x_0 = 0$.

65. Αν η συνάρτηση g δεν είναι παραγωγίσιμη στο x_0 ενώ είναι συνεχής στο σημείο αυτό, και η f είναι παραγωγίσιμη στο $g(x_0)$ τότε η συνάρτηση $f \circ g$ δεν είναι παραγωγίσιμη στο x_0 .

- α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;
β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω $f(x) = x^2$ και $g(x) = |x|$, $x \in \mathbb{R}$.

Η g δεν είναι παραγωγίσιμη στο $x_0 = 0$ και η f είναι παραγωγίσιμη στο $g(0) = 0$, Όμως

$f(g(x)) = |x|^2 = x^2$ και είναι παραγωγίσιμη στο $x_0 = 0$.

Askisopolis

66. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

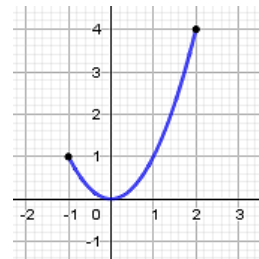
«Αν μια συνάρτηση $f : [\alpha, \beta] \rightarrow \mathbb{R}$ είναι συνεχής στο $[\alpha, \beta]$, παραγωγίσιμη στο (α, β) και υπάρχει $x_0 \in (\alpha, \beta)$ τέτοιο, ώστε $f'(x_0) = 0$ τότε $f(\alpha) = f(\beta)$ ».

- α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;
β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Στη συνάρτηση $f(x) = x^2$, $x \in [-1, 2]$, παρατηρούμε ότι είναι συνεχής στο $[-1, 2]$, είναι παραγωγίσιμη στο $(-1, 2)$ με $f'(x) = 2x$, είναι $f'(0) = 0$ όμως $f(-1) = 1$, $f(2) = 4$ δηλαδή $f(-1) \neq f(2)$.

67. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Αν μια συνάρτηση $f : [\alpha, \beta] \rightarrow \mathbb{R}$ είναι συνεχής στο $[\alpha, \beta]$, παραγωγίσιμη στο (α, β) και $f'(x) \neq 0$ για κάθε $x \in (\alpha, \beta)$ τότε $f(\alpha) \neq f(\beta)$ ».

- α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;
β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Αληθής

β) Αν ήταν $f(\alpha) = f(\beta)$ τότε λόγω του θεωρήματος Rolle θα υπήρχε $\xi \in (\alpha, \beta)$ τέτοιο, ώστε $f'(\xi) = 0$ που είναι άτοπο.

ή

Στη συνάρτηση $f(x) = x$, $x \in [-1, 1]$, παρατηρούμε ότι είναι συνεχής στο $[-1, 1]$, είναι παραγωγίσιμη στο $(-1, 1)$ με $f'(x) = 1 \neq 0$ και $f(-1) = -1$, $f(1) = 1$.

68. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

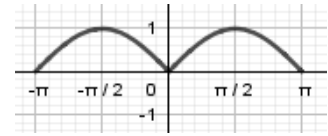
«Αν μια συνάρτηση $f : [\alpha, \beta] \rightarrow \mathbb{R}$ είναι συνεχής στο $[\alpha, \beta]$, $f(\alpha) = f(\beta)$ και υπάρχει $x_0 \in (\alpha, \beta)$ στο οποίο $f'(x_0) = 0$, τότε η f είναι παραγωγίσιμη στο (α, β) ».

- α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;
β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω η συνάρτηση $f(x) = |\eta\mu x|$, $x \in [-\pi, \pi]$.

Η f είναι συνεχής στο $[-\pi, \pi]$, $f(-\pi) = f(\pi) = 0$ και $f'(\frac{\pi}{2}) = 0$, όμως η f

δεν είναι παραγωγίσιμη στο $x_0 = 0$ οπότε και στο $(-\pi, \pi)$ αφού

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{f(x) - f(0)}{x} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\eta\mu x}{x} = 1 \text{ και } \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{f(x) - f(0)}{x} = \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{-\eta\mu x}{x} = -1$$

Askisopolis

69. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν για μία συνάρτηση f είναι συνεχής σε ένα διάστημα της μορφής $[\alpha, \beta] \subseteq D_f$, υπάρχει

$x_0 \in (\alpha, \beta)$ τέτοιο, ώστε $f'(x_0) = \frac{f(\beta) - f(\alpha)}{\beta - \alpha}$, τότε η f είναι παραγωγίσιμη στο (α, β) ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

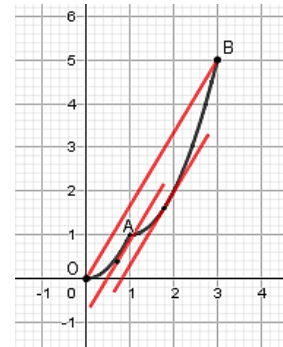
β) Έστω η συνάρτηση $f(x) = \begin{cases} x^2, & 0 \leq x \leq 1 \\ x^2 - 2x + 2, & 1 < x \leq 3 \end{cases}$.

Η f είναι συνεχής στο $[0, 3]$, δεν είναι παραγωγίσιμη στο $(0, 3)$ αφού δεν είναι

παραγωγίσιμη στο $x = 1$ όμως οι εφαπτομένες της στα $x_1 = \frac{5}{6}$ και $x_2 = \frac{11}{6}$

είναι παράλληλες στην OA επειδή

$$f'(\frac{5}{6}) = \lambda_{OA} = \frac{5-0}{3-0} = \frac{5}{3} \text{ και } f'(\frac{11}{6}) = \lambda_{OA} = \frac{5}{3}.$$

70. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν για μία συνάρτηση f είναι συνεχής σε ένα σύνολο A που αποτελείται από ένωση διαστημάτων, είναι παραγωγίσιμη στο A και $f'(x) = 0$ για κάθε εσωτερικό σημείο x του A , τότε η f είναι σταθερή στο A ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω η συνάρτηση $f(x) = \begin{cases} -1, & x < 0 \\ 1, & x > 0 \end{cases}$. Παρατηρούμε ότι, αν και $f'(x) = 0$ για κάθε

$x \in (-\infty, 0) \cup (0, +\infty)$, εντούτοις η f δεν είναι σταθερή στο $(-\infty, 0) \cup (0, +\infty)$.

71. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν δύο συναρτήσεις f, g είναι παραγωγίσιμες σ' ένα διάστημα Δ , τότε:

$$f(x) = g(x) \Leftrightarrow f'(x) = g'(x) \text{ »}.$$

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Είναι φανερό ότι αν $f(x) = g(x)$ για κάθε $x \in \Delta$, τότε προφανώς και $f'(x) = g'(x)$ για κάθε $x \in \Delta$.
 Αν όμως $f'(x) = g'(x)$ για κάθε $x \in \Delta$ τότε $f(x) = g(x) + c$, $c \in \mathbb{R}$, $x \in \Delta$.

Askisopolis

72. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Υπάρχουν άπειρες συναρτήσεις που είναι παραγωγίσιμες στο $\mathbb{R}$ και είναι ίσες με τη πρώτη τους παράγωγο».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Αληθής

β) $f'(x) = f(x) \Leftrightarrow f(x) = ce^x$, $c \in \mathbb{R}$.

Askisopolis

73. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν μια f είναι γνησίως αύξουσα σε ένα διάστημα Δ και παραγωγίσιμη στο εσωτερικό του Δ , τότε $f'(x) > 0$ για κάθε x στο εσωτερικό του Δ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

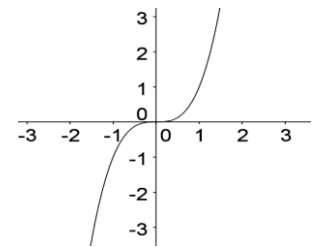
β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω η συνάρτηση $f(x) = x^3$.

Είναι $f'(x) = 3x^2$, και $f'(0) = 0$, Δηλαδή, βλέποντας το σχήμα, η f είναι γνησίως αύξουσα στο $\mathbb{R}$, χωρίς να είναι $f'(x) > 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

74. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Έστω συνάρτηση f ορισμένη σ' ένα διάστημα Δ και x_0 ένα εσωτερικό σημείο του Δ .

Αν η f παρουσιάζει ακρότατο στο σημείο x_0 τότε $f'(x_0) = 0$ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Η συνάρτηση $f(x) = |x|$, $x \in \mathbb{R}$ παρουσιάζει ελάχιστο στο $x_0 = 0$ αφού $f(x) \geq 0 = f(0)$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, όμως η f δεν είναι παραγωγίσιμη στο σημείο αυτό και δεν ορίζεται το $f'(0)$.

75. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Έστω συνάρτηση f ορισμένη σ' ένα διάστημα Δ και $x_0 \in \Delta$. Αν η f παρουσιάζει ακρότατο στο σημείο x_0 και είναι παραγωγίσιμη σ' αυτό, τότε $f'(x_0) = 0$ ».

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Η συνάρτηση $f(x) = x^2$, $x \in [1, 2]$ έχει ελάχιστο στο $x = 1$, όμως $f'(x) = 2x$ και $f'(1) = 2 \neq 0$

76. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Έστω συνάρτηση f ορισμένη σ' ένα διάστημα Δ και x_0 ένα εσωτερικό σημείο του Δ .

Αν $f'(x_0) = 0$ τότε η f παρουσιάζει ακρότατο στο σημείο x_0 ».

- α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;
 β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Η συνάρτηση $f(x) = x^3, x \in \mathbb{R}$ έχει $f'(0) = 0$ όμως η f είναι γνησίως αύξουσα στο $\mathbb{R}$ και δεν έχει ακρότατα.

77. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Κάθε κρίσιμο σημείο μίας συνάρτησης είναι τοπικό ακρότατό της ».

- α) Είναι αληθής ή ψευδής η πρόταση;
 β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω η συνάρτηση $f(x) = x^3, x \in \mathbb{R}$ με $f'(x) = 3x^2, x \in \mathbb{R}$ και $f'(0) = 0$ οπότε στο μηδέν έχω κρίσιμο σημείο όμως στο μηδέν δεν παρουσιάζει ακρότατο γιατί η f είναι γνησίως αύξουσα στο $\mathbb{R}$.

Askisopolis

78. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

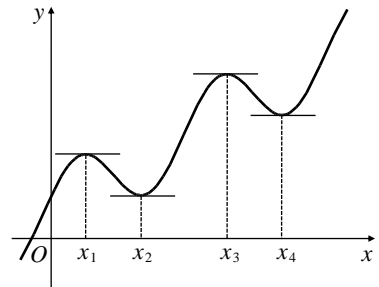
« Το μεγαλύτερο από τα τοπικά μέγιστα μιας συνάρτησης αποτελεί και ολικό μέγιστο της συνάρτησης ».

- α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;
 β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Στο διπλανό σχήμα δίνεται η γραφική παράσταση μιας συνάρτησης f η οποία έχει τοπικά μέγιστα στα x_1, x_3 , όμως δεν παρουσιάζει ολικά μέγιστη τιμή.

79. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

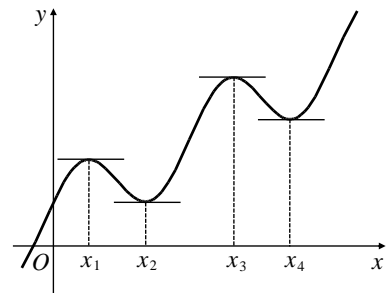
« Ένα τοπικό μέγιστο δεν μπορεί να είναι μικρότερο από ένα τοπικό ελάχιστο ».

- α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;
 β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω η συνάρτηση του διπλανού σχήματος. Παρατηρούμε ότι παρουσιάζει τοπικό μέγιστο στο x_1 και τοπικό ελάχιστο στο x_4 και το τοπικό μέγιστο είναι μικρότερο από το τοπικό ελάχιστο.

80. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Έστω συνάρτηση f ορισμένη σ' ένα διάστημα Δ . Οι μόνες πιθανές θέσεις τοπικών ακροτάτων της f είναι τα κρίσιμα σημεία της ».

- α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;
 β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

- α) Ψευδής
 β) Αν το διάστημα Δ είναι κλειστό τότε πιθανές θέσεις τοπικών ακροτάτων είναι και τα άκρα του διαστήματος. Για παράδειγμα θεωρούμε τη συνάρτηση $f(x) = x^2, x \in [-1, 1]$. Είναι $f'(x) = 2x$ και $f'(0) = 0$. Η f έχει κρίσιμο σημείο το $x = 0$, όμως ακρότατα έχει στα $x = -1, x = 0$ και $x = 1$.

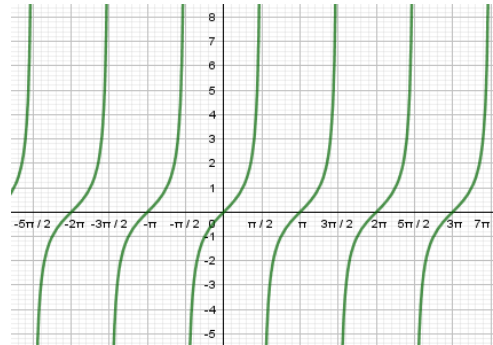
Askisopolis

81. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:
 «Κάθε περιοδική συνάρτηση έχει άπειρα τοπικά ακρότατα».

- α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;
 β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

- α) Ψευδής
 β) Η συνάρτηση $f(x) = \epsilon\phi x, x \neq k\pi + \frac{\pi}{2}, k \in \mathbb{Z}$
 είναι περιοδική με περίοδο π , όμως δεν έχει κανένα τοπικό ακρότατο.

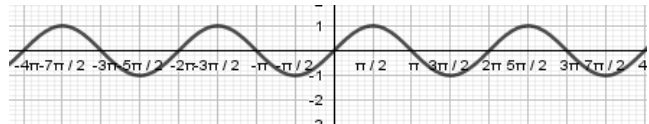

82. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:
 «Αν μια περιοδική συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ έχει ένα τοπικό ακρότατο τότε θα έχει άπειρα τοπικά ακρότατα του ίδιου είδους».

- α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;
 β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

- α) Αληθής.
 β) Αν παρουσιάζει ακρότατο σε ένα σημείο x_0 θα παρουσιάζει και ακρότατο σε κάθε σημείο με τετμημένη $kT, k \in \mathbb{Z}$.

Η συνάρτηση $f(x) = \eta\mu x, x \in \mathbb{R}$ παρουσιάζει τοπικό μέγιστο στο $x_0 = \frac{\pi}{2}$

και γενικά σε όλα τα σημεία με τετμημένη $x = 2k\pi + \frac{\pi}{2}, k \in \mathbb{Z}$.

83. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:
 «Αν η συνάρτηση $g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ είναι δύο φορές παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$, και υπάρχει ρίζα ρ της εξίσωσης $g''(x) = 0$, τότε το σημείο $A(\rho, f(\rho))$ είναι σημείο καμπής της γραφικής παράστασης της f ».

- α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;
 β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

- α) Ψευδής
 β) Η συνάρτηση $g(x) = x^4$ είναι δύο φορές παραγωγίσιμη με $g''(x) = 12x^2$. Η εξίσωση $g''(x) = 0$ έχει ρίζα το 0, όμως το σημείο $(0, g(0))$ δεν είναι σημείο καμπής αφού η g είναι κυρτή στο $\mathbb{R}$.

84. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Αν μια συνάρτηση f είναι δύο φορές παραγωγίσιμη και κυρτή σε ένα διάστημα Δ , τότε $f''(x) > 0$ για κάθε x στο εσωτερικό του Δ ».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

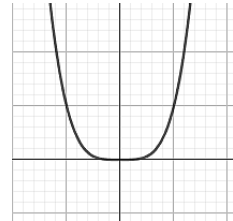
β) Έστω η συνάρτηση $f(x) = x^4, x \in \mathbb{R}$. Είναι $f''(x) = 12x^2$ και

η f είναι κυρτή, όμως δεν είναι αρνητική στο 0 αφού $f''(0) = 0$.

Όμοια « Αν μια συνάρτηση f είναι δύο φορές παραγωγίσιμη και κοίλη σε ένα διάστημα Δ , τότε $f''(x) < 0$ για κάθε x στο εσωτερικό του Δ ».

α) Ψευδής   β) $f(x) = -x^4$ .....

Askisopolis

85. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

« Η συνάρτηση $f(x) = \alpha x^3 + \beta x^2 + \gamma x + \delta$ με $\alpha, \beta, \gamma, \delta \in \mathbb{R}$ και $\alpha \neq 0$ έχει πάντα ένα σημείο καμπής».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Αληθής

β) Είναι $f'(x) = 3\alpha x^2 + 2\beta x + \gamma$ και $f''(x) = 6\alpha x + 2\beta$. Η f'' αλλάζει πρόσημο εκατέρωθεν του $-\frac{\beta}{3\alpha}$

οπότε έχει σημείο καμπής το $\left(-\frac{\beta}{3\alpha}, f\left(-\frac{\beta}{3\alpha}\right)\right)$.

86. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Η γραφική παράσταση μιας συνάρτησης $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ δεν μπορεί να τέμνει μια ασύμπτωτή της».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

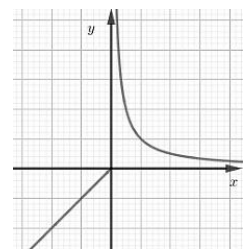
β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω η συνάρτηση $f(x) = \begin{cases} x, & x \leq 0 \\ \frac{1}{x}, & x > 0 \end{cases}$. Η f έχει ασύμπτωτες τους άξονες

όμως τους τέμνει στο $(0,0)$.

87. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Δεν υπάρχει συνάρτηση που να έχει περισσότερες από μία κατακόρυφες ασύμπτωτες».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

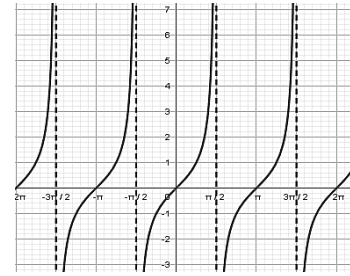
β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Η συνάρτηση $f(x) = \epsilon\phi x$, $x \neq \kappa\pi + \frac{\pi}{2}$, $\kappa \in \mathbb{Z}$ έχει

ασύμπτωτες τις ευθείες της μορφής $x = \kappa\pi + \frac{\pi}{2}$, $\kappa \in \mathbb{Z}$

88. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Οι πολυωνυμικές συναρτήσεις βαθμού μεγαλύτερου ίσου του 2 δεν έχουν ασύμπτωτες».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Αληθής

β) Έστω $P(x) = \alpha_v x^v + \alpha_{v-1} x^{v-1} + \dots + \alpha_1 x + \alpha_0$, $v \geq 2$.

Επειδή η P είναι συνεχής στο $\mathbb{R}$ δεν έχει κατακόρυφες ασύμπτωτες.

Επειδή $\lim_{x \rightarrow \pm\infty} P(x) = \pm\infty$, η P δεν έχει οριζόντιες ασύμπτωτες.

Επειδή $\lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{P(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \left(\alpha_v x^{v-1} + \alpha_{v-1} x^{v-2} + \dots + \alpha_1 + \frac{\alpha_0}{x} \right) = \pm\infty$ η P δεν έχει πλάγιες ασύμπτωτες.

Askisopolis

89. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Κάθε ρητή συνάρτηση $f(x) = \frac{P(x)}{Q(x)}$, όπου $P(x), Q(x)$ πολώνυμα με βαθμό του αριθμητή P(x)

μεγαλύτερο τουλάχιστον κατά δύο του βαθμού του παρονομαστή Q(x), δεν έχει πλάγιες ασύμπτωτες».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Αληθής

β) Έστω $f(x) = \frac{x^4 + 3}{x + 2}$. Είναι $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^4 + 2}{x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^4 + 2}{x^2 + 2x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^4}{x^2} = \lim_{x \rightarrow +\infty} x^2 = +\infty$ και όμοια

$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{f(x)}{x} = +\infty$, οπότε η f δεν έχει πλάγιες ασύμπτωτες.

90. Θεωρήστε τον παρακάτω ισχυρισμό:

«Αν μια συνάρτηση f έχει πεδίο ορισμού διάστημα της μορφής $[\alpha, \beta]$ τότε δεν μπορεί να έχει ασύμπτωτες».

α) Είναι αληθής, ή ψευδής η πρόταση;

β) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας στο ερώτημα α.

Απάντηση

α) Ψευδής

β) Έστω η συνάρτηση $f(x) = \begin{cases} x, & -2 \leq x \leq 0 \\ \frac{1}{x}, & 0 < x \leq 2 \end{cases}$. Η f έχει ασύμπτωτες τους

άξονες και έχει πεδίο ορισμού το $[-2, 2]$.

